

Väljarnas viktigaste frågor 1979-2018

Varje valrörelse har sin egen mix av sakfrågor. Ofta blir valrörelseagendan utslagsgivande för partiets fram- och motgångar. I Valundersökningarna ställer vi öppna frågor om väljarnas egna motiveringar till partivalet. Under det senaste decenniet har sjukvård och välfärd seglat upp i toppen bland väljarnas viktigaste frågor. Frågor som inte uppfattades som särskilt viktiga kring 1980-talet – som invandring, utbildning, äldreomsorg och brottsbekämpning – har ökat i betydelse i väljarkåren. Andra sakfrågor har fått temporära uppsving, såsom miljöfrågan i slutet på 80-talet, sysselsättningen eller EU under 1990-talet. Enskilda frågor har skjutit i höjden vid enskilda val, såsom kärnkraften under valet 1979 och löntagarfonderna under valet 1982.

Tabell 1 Andel av svenska partiväljare som i en öppen fråga nämnde olika sakfrågor som viktiga för deras partival 1979–2018 (procent).

Sakfrågor	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Sjukvård/Välfärd	4	12	19	15	22	21	28	36	32	37	43	42
Invandring/Flyktingar	0	0	1	2	8	5	3	10	5	9	23	30
Utbildning	6	3	3	2	4	6	20	29	24	26	41	23
Miljö	6	7	22	46	25	20	12	8	11	13	20	18
Pension/Äldreomsorg	5	8	8	9	20	9	17	20	21	19	17	15
Skatter	17	8	20	19	18	9	17	14	15	15	11	7
Brottsbekämpning	1	1	2	1	3	1	2	4	3	1	8	7
Ekonomi	9	14	14	8	20	30	14	10	11	17	15	4
Sysselsättning	18	29	25	5	23	41	34	7	35	31	30	3
Jämställdhet	1	0	0	0	0	2	2	3	4	1	5	3
Familj/Barnomsorg	8	8	17	16	18	13	15	14	15	6	4	3
Fred/Försvar	1	4	6	4	3	2	2	2	2	1	5	3
Näringsliv	1	1	0	0	0	1	2	3	5	4	2	2
Offentlig mot privat sektor	5	2	7	3	4	4	3	4	2	2	2	2
Bostäder	5	2	2	4	5	1	0	2	1	1	1	2
Religion/Moral	2	1	1	1	3	1	2	2	1	0	1	1
Energi/Kärnkraft	26	2	1	3	3	2	3	1	5	2	2	1
Jordbruk	1	1	2	1	3	1	1	2	3	1	2	1
EU/EMU	0	0	0	1	10	14	6	5	0	0	1	1
Löntagarfonder	4	33	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Väljarandel som nämnde åtminstone en fråga	63	76	78	72	82	79	77	73	80	86	90	73
Antal svarande	2 678	2 640	2 610	2 299	2 273	2 256	1 633	1 864	1 667	1 274	984	6 899

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet. Svenska valundersökningar 1979–2018.

Kommentar: Kategorierna har rangordnats efter resultaten i 2018 års val. För fler analyser av väljarnas skäl för röstning, se exempelvis [Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg \(2020\) Swedish Voting Behavior. Swedish National Election Studies, Working Paper Series. Report 2020:1. University of Gothenburg, Department of Political Science.](#)